

Instytut Pamięci Narodowej - Poznań

<https://poznan.ipn.gov.pl/pl7/aktualnosci/148168,Prezentacja-wystawy-Tu-rodzila-sie-Solidarnosc-Grodzisk-Wielko-polski-1426-sierpn.html>
25.04.2024, 22:54

Prezentacja wystawy „Tu rodziła się Solidarność” - Grodzisk Wielkopolski, 14-26 sierpnia 2021

W sobotę 14 sierpnia w Grodzisku Wielkopolskim została zaprezentowana wystawa przygotowana przez Instytut Pamięi Narodowej pt. „Tu rodziła się Solidarność”.

Ekspozycja ma na celu ukazanie ogólnopolskich masowych strajków z lipca, sierpnia i września 1980 r. Wystawa składa się z części ogólnopolskiej, części regionalnych oraz lokalnych ukazujących powstawanie „Solidarności” w niemal każdym zakątku naszego kraju. Teksty ekspozycji są prezentowane w języku polskim i angielskim.

Wystawa w jej grodziskiej odsłonie uzupełniona jest o plansze prezentujące początki związku w Grodzisku Wielkopolskim. Pierwszy komitet założycielski „Solidarności” powstał wczesną jesienią 1980 r. w Zespole Opieki Zdrowotnej. Kolejne struktury powstawały m.in. w Grodziskiej Fabryce Wyposażenia Wagonów „Growag”, Państwowym Przedsiębiorstwie Produkcji Wód Mineralnych „Woda Grodziska”, Zakładach Mięsnych, Spółdzielni Inwalidów „Wielkopolanka”, Grodziskiej Spółdzielni Pracy im. Karola Świerczewskiego, PSS „Społem”, Zakładach Wyposażenia Samochodów „Polmo FSR” i Państwowym Gospodarstwie Rolnym w Ptaszkowie.

Do „Solidarności” zapisywali się także nauczyciele ze szkół ponadpodstawowych. W listopadzie 1980 r. założyli oni „S” przy Zespole Szkół. Nauczyciele szkół podstawowych założyli Związek w SP nr 1 w lutym 1981 r. Na przełomie października i listopada 1980 r. odbyło się pierwsze zebranie międzyzakładowe na terenie gminy. Pod koniec listopada utworzono Międzyzakładową Komisję Koordynacyjną NSZZ „Solidarność”. Przedstawiciele kilkunastu zakładów wybrali na przewodniczącego Wojciecha Gajdzińskiego, a na zastępcę

- Jana Brzezieckiego. Funkcję sekretarza powierzono Zdzisławowi Jankowskiemu.

W szczytowym okresie do „Solidarności” zapisało się ok. 3 tys. pracowników miejscowych zakładów pracy. 5 czerwca 1981 r. przed kościołem pw. NSPJ została odprawiona Msza Św. za Ojczyznę. Poświęcono krzyże organizacji zakładowych i Międzyzakładowej Komisji Koordynacyjnej „Solidarność”. Mszę odprawili księża: Czesław Tuszyński, Kazimierz Ciszewicz, Radziław Nowicki, Jerzy Stachowiak i o. Zdzisław Regulski. Transparent „S” wykonał Józef Wasilewski. O oprawę muzyczną zadbali: zespół kleryków z Poznania oraz Grodziska Orkiestra Dęta. Grodziszczanie uczestniczyli wcześniej w podobnej uroczystości w Woźnikach.

Prezentacja wystawy będzie jednym z elementów obchodów kolejnej rocznicy powstania Solidarności w Grodzisku Wielkopolskim. 31 sierpnia 2021 r. o godz. 10:00 w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa odbędzie się msza święta, a o godzinie 11:30 w auli Szkoły Podstawowej nr 2 wygłoszony zostanie wykład okolicznościowy „Solidarność 1980-1981 w Grodzisku Wielkopolskim”.

Powstanie „Solidarności” było jednym z najważniejszych wydarzeń końca XX w. na świecie. W sierpniu 1980 r. na skraju komunistycznego imperium sowieckiego narodził się wielki, pokojowy ruch, do którego przystąpił niemal co trzeci Polak. „Solidarność” to 10 milionów formalnych członków – był to największy związek zawodowy na świecie. „Solidarność” była owocem marzeń, cierpień i działań Polaków od Żołnierzy Wyklętych, przez konspirację młodzieżową 1949-56, po uczestników „polskich miesięcy”. Nieocenione znaczenie przy powstaniu „Solidarności” z jej pokojowym charakterem miała również działalność Kościoła pod przywództwem prymasa Stefana Wyszyńskiego, co zaowocowało także pontyfikatem Jana Pawła II i jego pierwszą pielgrzymką do Polski w 1979 r.

Polska „Solidarność” była w 1980 r. iskrą, która dała początek upadkowi sowieckiego imperium oraz uzależnionych komunistycznych państw na czterech kontynentach. Przebudowie uległ świat ukształtowany przez „zimną wojnę” po 1945 r. Efektem było wyzwolenie się wielu państw spod zależności i okupacji Związku Sowieckiego od Litwy, Łotwy i Estonii po Gruzję. Dzięki przełomowi zapoczątkowanemu przez „Solidarność” stało się także możliwe zjednoczenie Niemiec. Polska „Solidarność” to triumf pokojowej siły ducha nad materialistycznym komunistycznym imperium zła.